

1. Οικολογική ενότητα στο την Πολιτιστική Γκαλερί Επιπλούματος. (ΑΙΡ 86.6.228, Pelle.)

Σχεδιάγραμμα - Επεξηγήσεις. 1. Εισόδος από το δάσος 2. Εισόδος από τον κήπο 3. Ράμπα εισόδου 4. Χώρα 15. Εισόδος υπερεσιας 6. Χώρα 2 7. Υποδοχή - πληρωφορίες, εισιτήρια, διδάσκωμα 8. Εισόδος των γκαλερι 9. Πολιτιστική γκαλερι 10. Επιστημονική γκαλερι 11. Χώρας περιοδικών εκθέσεων 12. Πολιτιστικό κέντρο 13. Σκάλα εισόδου στο χώρα 2 και στο αμφιθέατρο 14. Αμφιθέατρο 1 15. Αποθήκη της Υπερεσιας αντικειμένων και της Βιβλιοθήκης, αποθήκη υλικού, κεντρικός κλιματισμός 16. Επιπέδο 5: Εικονοθήκη, Υπερεσια αντικειμένων, Αιθουσας μελέτης 18. Επιπέδο 4: Τεχνικό εργαστήριο, εργαστήριο αναγνωστήριο, συντήρηση, 19. Επιπέδο 7: Βιβλιοθήκη: κύριος χώρος, αιθουσας μελέτης, 20. Επιπέδο 8: Βιβλιοθήκη: αιθουσας μελέτης και ακρόστοριο, αποθήκης, Υπερεσια φωτογραφίας - φίλμ - σχεδίου, στούντιο, εργαστήριο, 22. Επιπέδο 10: Φωνοθήκη: στούντιο εγγραφών, χειριστήριο, Υπερεσια φωτογραφίας - φίλμ - σχεδίου, χώροι διαφόρων χρήσεων, κατοικία επιστάτη, 23. Επιπέδο 11: Εστιατόριο, χώροι υποδοχής, 24. Επιπέδο 11: Αμφιθέατρο 2, 25. Επιπέδο 12: Μηχανοστάσιο

Το εθνικό μουσείο λαϊκής τέχνης και παράδοσης της Γαλλίας, ATP

Το Εθνικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης (Musée National des arts et traditions populaires, ATP) είναι ένα μοντέρνο εθνολογικό μουσείο, υποδειγματικό στον τρόπο οργάνωσης και παρουσίασης των εκθεμάτων του. Συγκεντρώνει και ολοκληρώνει αποτελεσματικά τις πέντε βασικές λειτουργίες ενός μουσείου¹: τη συλλογή, τη συντήρηση, τη μελέτη, την έκθεση και το ξαναζωντάνευμα των αντικειμένων. Εκπληρώνει έτσι τον εκπαιδευτικό και πολιτιστικό του ρόλο, μεταφέροντας το μήνυμα του λαϊκού πολιτισμού στο κοινό (ευρύ ή ειδικό) μέσα από μια ανάλογα διαμορφωμένη γλώσσα.

Εκτός από την «υποδειγματικότητα» του ATP ως προς τη λειτουργία και τον επιστημονικό προβληματισμό πάνω στην παρουσίαση των εκθεμάτων του, η επιλογή της παρουσίασής του σε αυτό το άρθρο ξεκίνησε από την επισήμανση της απουσίας ενός αντίστοιχου μουσείου - ερευνητικού κέντρου στην Ελλάδα. Την έλλειψη δηλαδή της συνεργασίας και της συν-λειτουργίας, της συνύπαρξης τελικά ενός μουσείου και ενός επιστημονικού κέντρου, έτσι ώστε η έρευνα να διατηρείται πάντα ζωντανή και επικαρπη. «Για να μπορεί τελικά ο άνθρωπος μέσα σ' αυτά τα μουσεία του ανθρώπου να επιστρέψει στον άνθρωπο ό,τι του έχει πάρει.»²

Ανδρομάχη Οικονόμου - Αίγλη Μπρούσκου

Αρχαιολόγοι

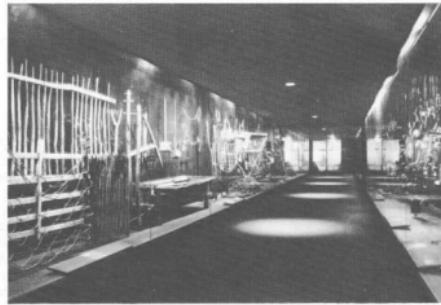
Το 1878 ιδρύθηκε το Musée d'ethnographie du Trocadéro που περιλάμβανε εκθέματα από όλο τον κόσμο. Το 1937 το μουσείο αυτό μετονομάστηκε σε Musée de l'Homme³ και την ίδια χρονιά ιδρύθηκε στο ίδιο κτίριο από τον G.-H. Rivière και τον P. Rivet, το Musée des Arts et Tradi-

tions Populaires (ATP). Ο G.-H. Rivière (1897-1985), πρώτος συνέλαβε την ιδέα της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου μουσείου - κέντρου ερευνών των γαλλικού παραδοσιακού πολιτισμού, αντιλαμβανόμενος έγκαιρα την αειά της διάσωσης και της μελέτης των πτυχών του λαϊκού πο-

λιτισμού ως τότε αγνοημένων, όπως η αγροτική, η καθημερινή ζωή, οι τεχνικές που γιγά-σηγά χόντναν. Συνέλαβε δηλαδή το νόημα της άρρωτης σύνδεσης ανάμεσα στην πατρική κληρονομιά - παρελθόν και στο παρόν. Ο ίδιος οργάνωσε το εργαστήριο της Γαλλικής Εθνολογίας

ηρικό εργαστήριο.

2. Πολιτιστική Γκαλερί: Η κτηνοτροφία. (ATP 86.6.255, Pelle.)

3. Επαπτημονική Γκαλερί: Η κατασκευή ενός έχορδου μουσικού οργάνου. (ATP 86.6.316, Pelle.)

που έγινε αργότερα, το 1966, το Κέντρο της Γαλλικής Εθνολογίας (Centre d'Ethnologie Française), χάρη σε μια σύμβαση ανάμεσα στη Διεύθυνση των Μουσείων της Γαλλίας και στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (C.N.R.S.).

To A.T.P. χρειάστηκε να αποκτήσει δικιά του ανεξάρτητη στέγη, καθώς ανέπτυσε συνεχώς τις δραστηριότητές του και διεύρυνε τις συλλογές του. Έτσι το 1969 μεταφέρθηκε σ' ένα ειδικό κατασκευασμένο κτίριο στο δάσος της Βουλώντς.

To νομικό και διοικητικό πλαίσιο του ATP είναι αυτό ενός εθνικού μουσείου, εξαρτωμένου από τη Διεύθυνση των Μουσείων της Γαλλίας που υπάγεται στην Υπουργείο Πολιτισμού. To μουσείο επιχορηγείται από τη Διεύθυνση Μουσείων και το CNRS και όπως όλα τα ενικά μουσεία στη Γαλλία λειτουργεί με βάση έναν ετήσιο προϋπολογισμό, ανέξαρτη από τα έσοδα των εισιτηρίων και των εκδόσεων του.

To μουσείο απασχολεί επιστημονικό και θορητικό προσωπικό σε μόνιμη βάση. To επιστημονικό προσωπικό που επανδρώνεται τα διαφόρα τμήματα του μουσείου αποτελείται από ειδικούς επιστημόνες που έχουν επιτύχει στον εθνικό διαγωνισμό της Διεύθυνσης των Μουσείων της Γαλλίας (conservateurs des musées - επιμελήτες μουσείου) και από ερευνητές του CNRS.

To κτίριο του ATP αναπτύσσεται σε δύο άρενες, έναν κάθετο και έναν οριζόντιο (θλ. σχεδιγράμμα). Κάθετα υψώνεται ένα δωδεκάροφο κτίριο, όπου δρίσκονται αυγκεντρωμένα τα εργαστήρια και οι επιστημονικοί χώροι του μουσείου. Οριζόντια, στο ισόγειο και το υπόγειο, σε αυστηλή έκταση 6.000 τετρ. μέτρων περίπου δρίσκονται οι χώροι υποδοχής, οι δύο γκαλερί με τα μόνιμα έκθεμα, και ο χώρος των περιοδικών εκθέσεων.

To αρχιτεκτονική διάταξη του όλου κτίριου κάνει σαφή το διαχωρισμό ανάμεσα στους χώρους που προσφέρονται για το ευρύ κοινό (οριζόντια)

και σε αυτούς που προορίζονται για τους ερευνητές (κάθετα).

Τα ερευνητικά τμήματα του Κέντρου Γαλλικής Εθνολογίας στο ATP

Η επιστημονική εκμετάλλευση των συλλογών του μουσείου αποτελεί μια από τις πρωτοποριακές της επιστημονικής δραστηριότητας του Κέντρου, της οποίας ένα από τα ευεργετικά επαλκόντα είναι επίσης ο γενναός ότι θέτει στη διάθεση της πλημμαθόδιος κοινότητας: όπως επίσης και στο πλατύ κοινό, εργαλεία έρευνας και γνώσης αυτού του θέματος: υλικό, μονογραφίες, καταλόγους εκθέσεων, περιγραφικά συστήματα.⁴

To αρμονικό δέσμωμα ανάμεσα στο μουσείο και στο Κ.Ε.Ε. επιτυγχάνεται με τη λειτουργία των διαφόρων επιστημονικών τμημάτων (εργαστήριων).

1. Υπηρεσία Αρχείου: Περιλαμβάνει παλιά χειρόγραφα, εθνογραφικές μελέτες σε εθνική ή τοπική κλίμακα, παλιές κάρτες, αντίγραφα σχεδίων.

Επίσης διαθέτει μια φωτοθήκη που διατηρούνται 190.000 κλιεί. Οι ερευνητές μπορούν να προμηθευτούν αντίγραφα ορισμένων ντοκουμένων, με μελέτησην ή να συμβουλεύονται το αρχείο με τη δοθεία ηλεκτρονικού πολογιστή.

2. Εικονοθήκη: Περιλαμβάνει όλα τα

αντικείμενα δύο διαστάσεων (λωραν-

γικούς πίνακες, στάμπες, σχέδια,

αφίσες κλπ.), εκτός από φωτογραφίες. Οι μελέτηση έχουν τη δυνατότητα να φωτογραφήσουν τα αντικείμενα που τους ενδιαφέρει μετά από ειδική αδειά. Όλα τα αντικείμενα της εικονοθήκης είναι περασμένα σε υπολογιστή από το 1984.

3. Υπηρεσία αντικειμένων: Περιλαμβάνει 70.000 περίπου αντικείμενα από τα πιο μικρά (φυλαχτά δάχτυλιδα) ως τα πιο μεγάλα (βάρκα φαρεμάτων). Και εδώ οι μελέτητες μπορούν να φωτογραφίσουν τα αντικείμενα.

4. Βιβλιοθήκη: Περιέχει 60.000 τό-

μους και 2.000 περιοδικά από τα οποία στα 380 είναι συνδρομητικά. Η βιβλιοθήκη διαθέτει ένα αναγνωστήριο με 32 έκθεσεις, μια αίθουσα για τα βιβλία και μία για τα περιοδικά. To τμήμα της βιβλιοθήκης παρόλη την αναγκαιότητα της υπόφερης του, δεν έχει τον απαιτούμενο ετήσιο εμπλουτισμό.

5. Φωνοθήκη: Περιλαμβάνει 50.000 εγγραφές που ενδιαφέρουν τη μουσική (οργανική, φωνητική), την προφορική παραδοση, τις διάλεκτους, τις δημητρίες. To τμήμα αυτό διαθέτει ένα μικρό αλλά πλήρες στοντιό εγγραφών για τις ανάγκες του μουσείου.

Εκτός από τα παραπάνω τμήματα του μουσείου που προσφέρουν στους ερευνητές τη δινοτάτητα μελέτης, υπάρχει επίσης και το τεχνικό εργαστήριο που ασχολείται με τη συντήρηση και την ανακαίνιση των συλλογών του μουσείου.

To Κέντρο της Γαλλικής Εθνολογίας εκδίδει από το 1971 το περιοδικό Ethnologie Française (πρώην Revue des Arts et Traditions Populaires) που διαγείνεται τακτικά κάθε τρίμηνο. To θέματα της τριμηνιαίας ουτής επιβεβώρησης αφορούν τον χώρο της Γαλλίας και έχουν τη μορφή είτε ολοκληρωμένων μελετών, είτε μονογραφιών, είτε άρθρων πάνω σε μεθοδολογικά προβλήματα. Επίσης στα τεύχη της κάθε χρονιάς, το περιοδικό περιέχει βιβλιοκρισίες των νέων βιβλίων, την επίτιση βιβλιογραφία, με ειδικά συμπληρώματα για τους διάσκους, τα φίλμ, τις τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές και παρουσίαση των δραστηριοτήτων των διαφόρων επιστημονικών ιδρυμάτων.

Στις διάφορες υπηρεσίες ή ενότητες έρευνας του ATP γίνονται δεκτοί καθε χρόνο αράραντα περίπου ώτα για πρακτική εξάσκηση.

Το γενικό θεωρητικό σχήμα της οργάνωσης του ATP

Η πρωτοτυπία και η ιδιαιτερότητα

του ATP, έγκειται στο γεγονός ότι η πραγματοποίηση του, από το καθαρά αρχιτεκτονικό μέρος έως τον τρόπο παρουσίασης των σύλλογων του στρίζεται και εκφράζει πιστά τη θεωρητική βάση που έχει τεβελ από τους δημιουργούς του. Ο G.-H. Rivière είχε την έμπνευση να αναθεσεί το αρχιτεκτονικό μέρος στο μεγάλο αρχιτέκτονα Dubuisson και να ζητήσει από τον Claude Levi-Strauss τη συνεργασία του στην εκπόνηση του γενικού θεωρητικού σχήματος.

Το πρόβλημα που έμπαινε για όλα τα μουσεία του κόσμου, από τη δεκαετία του '50 και ώστερα, ήταν ο τρόπος παρουσίασης των εκθεμάτων σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων του κοινού. Γι' αυτόν το λόγο οι μόνιμες εκθέσεις θα έπειτε θεωρητικά να παρουσιάζονται με τρεις διαφορετικές μορφές: παιδαγωγή για τα παιδιά, πολιτιστική - για το ευρύ κοινό και επιστημονική - για τους ειδικούς. Το ATP αναγκάστηκε τελικά να κρατήσει τις δύο από τις τρεις μορφές, την πολιτιστική - στην Πολιτιστική Γκαλερί και την επιστημονική - στην Επιστημονική Γκαλερί, σε δύο ανεξήρτητους χώρους. Η παιδαγωγική μορφή, παρόλο που δεν έχει έναν σαφή και καθορισμένο ύχρο πραγματοποιείται με ειδικό πρόγραμμα για παιδιά.⁵

«Το στιλ αυτών των γκαλερί προκύπτει από ένα συνόλο μουσειολογικών κανονών, που στην πλειοψηφία τους συνδέονται ο ένας με τον άλλον και συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας γλώσσας».⁶ Διακρινόμενα πράγματα δύο τρόπους παρουσίασης: για την Πολιτιστική Γκαλερί την οικολογική παρουσίαση, συνθετικού χαρακτήρα, που ωντων και θεωρητική για το ευρύ κοινό και για την Επιστημονική Γκαλερί τη συστηματική παρουσίαση αναλυτικού χαρακτήρα που απαιτεί μεγαλύτερη προσθέτηση στην ανάγνωση της από ένα κοινό ειδικών. Βέβαια, ο δύο αυτοί τρόποι παρουσίασης συνδυάζονται, αλλά ο ένας από τους δύο κυριαρχεί στην κάθε γκαλερί, ώστε να τις διαφοροποιεί μεταξύ τους.

Ο κύριος σκοπός της δημιουργώντας καθόλη τη διάρκεια της σύλληψης, του προγραμματισμού και της πραγματοποίησης του μουσείου, να διατηρηθεί ο εκπαιδευτικός και πολιτιστικός του ρόλος. Για την επιτευξη αυτού του στόχου ήταν απαραίτητη η συνεχής συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ όλων των μερών: ο μουσειολόγος, ο οικονομικός υπεύθυνος, ο αρχιτέκτονας, παρακολουθώντας και επανεξετάζοντας από κοινού τις διαδοχικές φάσεις ολοκλήρωσης του προγράμματος.

Η Πολιτιστική Γκαλερί

Η πολιτιστική γκαλερί, που άνοιξε για το κοινό στις 11 Ιουνίου 1975, παρουσιάζει μια ολική εικόνα του γαλλικού προδιοικοχανικού πολιτισμού με απλές και ζωντανές αναπραστάσεις. Τα αντικείμενα που παρουσιάζονται μέσα στο οικολογικό τους περιβάλλον και σε σωστή λειτουργική σχέση μεταξύ τους. Πώς από αυτήν την εντυπωσιακή παρουσίαση θριάσεται μάλιστα μια νέα αντίληψη, που αποδέπτει «σε μια στρουτουραλιστική έκφραση στη γαλλική εθνολογία».;⁷ Πηγή έμπνευσης αυτού του σχήματος είναι ο Claude Levi-Strauss, του οποίου ένα κείμενο στην εισόδου της γκαλερί χαραζεί τις βασικές γραμμές αυτής της αντίληψης: «Κάθε ανθρώπινος πολιτισμός, όσο ταπενίδς και οι είναι, παρουσιάζεται με δύο σφίες; από τη μία μεριά δρισκεται μέσα στον κόσμο, από την άλλη είναι ο ίδιος ένας κόσμος. Βρίσκεται μέσα στον κόσμο, πράγμα που σημαίνει ότι εντάσσεται μεταξύ χρόνου και το χώρο. Στη συνέχεια ότι συνδέεται με την οργανική φύση. Τέλος στις τις ίδιες της περιοχές που είναι ούτα βιολογικά, των οποίων η κοινωνία ρυθμίζει με τις ουνήθεις της, τη γέννηση, την ανάπτυξη και την παρακμή. Όμως και αυτή η κοινωνία αποτελεί από μόνη της έναν κόσμο, με τις διαφορές του, τις διανομές του, τις ιεραρχίες και τους νόμους του. Αυτή η ίδια παραγεί έργα μέσα στα οποία καθρεφτίζεται και τα οποία επενεγύουν πάνω στην ανάπτυξή της.»⁸

Πάνω σε αυτήν τη βασική αντίληψη για τον ανθρώπινο πολιτισμό δουλεύουν κατόπιν οριδες εθνολόγων, καθώς επίσης και επιστημόνες γενετικών, επιστημών (γεωγραφία, ιστορία, αρχαιολογία, γλωσσολόγοι), πάνω στην πολιτιστική γκαλερί έχονται δεσμούμενα σε δύο μέρη ιστής έκτασης: όποιο δεν υπάρχουν χωρίς αιδίους και σε επισκέπτηρικο ακολούθει μια συνέχεια μαϊνδρων που σχηματίζονται από τις διτρίνες.

Α) Ο κόδιμος: οι σχέσεις του ανθρώπου με το φυσικό κόσμο μέσα στον οποίο εντάσσεται και τον οποίο διαμορφώνει, δημιουργώντας τον πολιτισμό του, που αποτελείται από τις τεχνικές, τη έμμα και τις δοξαίες. Σ' αυτόν υπάγονται: Ο χώρος και η ιστορία: αυτό το τμήμα του μουσείου καθορίζει τη γεωγραφικό και πολιτιστικό χαρακτήρα της γκαλερί, που συντοπικά έχουν χρησιμεύσει ως πλαίσιο στο γαλλικό πολιτισμό, καθώς και τους μεγάλους σταθμούς αυτής της πολιτιστικής ανάπτυξης από την

εποχή της οιδήρου έως τις μέρες μας. Οι τεχνικές: μελετήθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνεται αντίληπτο το πώς ο ανθρώπος κατεκτήσε τους φυσικούς πόρους και τους μεταποίησε για δικιά του χρήση. Παρουσιάζονται τα εξής θέματα: Καρποσυλλογή και Κυνήγι - Ψάρεμα - Μελισσοκομία - Άλογο και Πρόβατα - όλη η φάση των διεργασιών από την καλλιέργεια του αιταριού στο ψωμί - από το αμπελό στο κρασί - από το μαλλί στο ένδυμα - από το δέντρο στο επίπολο - από το χώμα στο κανάτι - από το λατούεστ στο οικοδόμημα - οι σιδεράκιοι του χωριού. Στη συνέχεια παρουσιάζονται μια γενική επισκόπηση ορισμένων τυπων αγροτικής κατοικίας και τρόπων παραδοσιακής διατροφής. Τέλος τα αγροτικά μεταφορικά μέσα, χερσαία και ποτάμια. Έθιμα και δοξαίες: το πρώτο μέρος ολοκληρώνεται με τα τημά των Εθίμων και Δοξαίων. Εδώ ο άνθρωπος παρουσιάζεται ως βιολογικό, κομμολογικό και κοινωνικό ον, από την γέννηση ως το θάνατο και μεσά στο έπιλυμα των εποχών του έτους.

Παρουσιάζονται διδασκαλία: από την κουνιά στον τάφο (τέλεσεις βασικές διαβατηρίες τελετές, η βάφτιση, η πρώτη μεταλήψη, ο γάμος, η κηδεία) - γιορτές (εποχιακές, μημερολογικές) - λαϊκή μυθολογία (υπερφυσικά όντα, επικοί ήρωες) - χριστιανική πάραστος.

Β) Η Κοινωνία: πώς ο ανθρώπος διοικεί την κοινωνία του, προασμούντας τις δοξαίες του και την επιστήμη του σε σκοπούς πρακτικών, οργανώντας κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις, εσωτερικές και εξωτερικές της κοινωνίας του, και πώς αυτή η κοινωνία και το άτομα που την αποτελούν εκφράζονται μέσα από τα έργα: παρουσιάζονται λοιπόν στο δεύτερο μέρος: οι πρακτικές πρόκειται για τις κινήσεις και τις τελετουργίες που ο ανθρώπος πραγματοποιεί για να βεβαιώσει πραγματεία του: μαγεία και μαντική εμπειρική και θρησκευτική ιατρική (πρόληψη και θεραπεία). Οι Θεαίοι: μια προσπάθεια να δειχνεί πώς ο ανθρώπος πραγματοποιεί για να βεβαιώσει πραγματεία του: μαγεία και μαντική εμπειρική και θρησκευτική ιατρική (πρόληψη και θεραπεία). Τα Εργα: εδώ, μέσα από μια πλατιά οπτική, παρουσιάζεται το πώς ο ανθρώπος και η ανθρώπινη κοινότητα διαμόρφωσαν μια γλώσσα για να εκφράζονται μέσα στους διάφορους πολιτιστικούς τομείς: το παιχνίδι - το θέατρο - η λογοτεχνία - ο χορός - η μουσική - η ένδυμασια -

οι εφαρμοσμένες τέχνες - οι γραφικές και πλαστικές τέχνες.

Η επισκέψη της πολιτιστικής γκαλερί ολοκληρώνεται με μια αναφορά πάνω στις επιδράσεις που δέχτηκε ο γαλλικός πολιτισμός ή που άσκησε πάνω στους άλλους πολιτισμούς (το παρόδειγμα της μουσικής jazz). Αυτά τα τόσο πλατιά θέματα παρουσιάζονται μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα. Οι τρόποι παρουσίασης ποικίλων τόσο ως προς τα συστατικά στοιχεία της έκθεσης όσο και ως προς τα μέσα παρουσίασης της. Έχουμε τους εξής δυνατούς τρόπους παρουσίασης:

I. οικολογική ενότητα με συγχρονική και διαχρονική παρουσίαση: Ευρωπαϊκό γραφτήριο, ύγρω στα 1950 στο Maine όπου μπορούμε να παρακολουθήσουμε τις διαδικασίες φασείς της κατασκευής ενός αντικειμένου (βλ. φωτογρ. 1). Η οικολογική ενότητα με συγχρονική μόνο παρουσίαση: οδιερδόκιο ύγρω στο 1945 στο Queyras, όπου λόγω της ιδιαιτερότητας της επεξεργασίας του οιδήρου (φωτιά-μανι) δεν μπορούμε να αποδούμενοι οι διαδικασίες φασείς της κατασκευής. III. δυναμικές ακολουθίες: από το αμπέλο στη κρασί, όλα δηλαδή τα διαδικασικά στάδια παραγωγής του κρασίου. IV. τυπολογικές ακολουθίες: καθημερινή τροφή, όπου ο οικιακός εξοπλισμός συνδέεται από το οικιώμα του φαγητού για το οποίο προσερίζεται. V. συγχρονικές ακολουθίες: επικήδεια πομπή μιας φιλοπάθου σ' αδελφότητας (βλ. φωτογρ. 2), όπου όλα τα εκθέματα παρουσιάζονται στη λειτουργική τους θέση. VI. διαχρονικές ακολουθίες: ο κλόουν ανάμεσα στο 1850 και 1920.

Η απόδοση των θεμάτων συμπληρώνεται με δάφορα άλλα τεχνικά μέσα όπως πανώ, πίνακες, διαφάνειες, τηχνητικές εγγραφές, μακέτες, κείμενα.

Η Επιστημονική Γκαλερί

Η επιστημονική γκαλερί άνοιξε για το κοινό στις 2 Φεβρουαρίου 1972 και είναι οργανωμένη κατά έναν «κλασσικό» τρόπο. Ο χώρος αντικειμονικού παρατηρήσαντος στον οποίο προσέρχεται η επιστημονική γκαλερί από την είσοδο της γκαλερί. Το πρώτο χαρακτηριστικό της είναι η απόδοση των αντικειμένων στην επιστημονική γκαλερί στηρίζεται στη θεωρητική ανάλυση των διαφορών πτυχών της κάθε θεματικής ενότητας. Για παράδειγμα η κηπογραφία που εντάσσεται μαζί με τη γεωργία στις τεχνικές παραγωγής παρουσιάζεται σε τρεις βίτρινες και χωρίζεται στα επόμενα μέρη: I. Κατοικίδια ζωά: ο φύλακας του κοπαδιού και ο εξοπλισμός του - περιποίηση των ζωών και έλεγχοι - οδηγία, φύλαξη και προστασία του κοπαδιού - το οπαρμάνιο του κοπαδιού - βοσκότοποι και διατροφή - εξετηρικός και εσωτερικός εξοπλισμός - προϊόντα. II. μια ιδιαίσσουσα περίπτωση: οι μέλισσες.

Τρεις αινοελες αντιτοιχούν σε αυτές τις βίτρινες. Στην πρώτη, είσοδο διαφανείς δείχνουν ένα σύντομο ιστορικό πανόραμα της κηπογραφίας μέσα από εικονογραφικές παρουσιάσεις διαφόρων εποχών. Στη δεύτερη, τα εκτείνονται αντικείμενα παρουσιάζονται μέσα από ένα άλμπουμ στο οικολογικό τους συμπλήρωμα. Στην τρίτη, ο επισκέπτης πρέπει να δει ένα τοπογραφικό ανέδοντα των κοπαδιών στην ανέδοντα των κοπαδιών στην περιοχή του Aubrac.

Περιοδικές εκθέσεις

Εκτός από τα μόνιμα εκθέματα του, το Μουσείο ATP και το ΚΓΕ οργανώνουν συνήθως δύο περιοδικές εκθέσεις κάθε χρόνο, με ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και πρωτότυπα θέματα από το γαλλικό παραδοσιακό πολιτισμό. Το επιπλέοντο προσωπικό του ATP έχει την ευθύνη της προβληματικής της έκθεσης, της κριτικής επίλογης των εκθεμάτων, του σποιμαντικής έκθεσης καθώς και της συγγραφής - έκθεσης του καταλόγου. Μερικά από τα θέματα των προσφεύτων εκθέσεων που παρουσιάσει το ATP είναι: «Το χρέος για το αύριο (τέχνες, παραδοσίες και πατρική κληρονομιά)», «Η μέλισσα ο άνθρωπος, το μέλι και το κερί», «Τα ψιλά των εφημεριδών», «Μετά τη Βροχή των καλοκαιριών», «Η λαϊκή μετεωρολογία», «Ένδυμα - θέμα» (η τελευταία έκθεση που οργάνωσε το ATP για την επετείο των 50 του χρόνων, τον Απρίλιο - Ιούνιο 1987).

Σημειώσεις

1. Οι σκοποί του μουσείου όπως καθορίζονται από I.C.O.M. G.H. Rivière. «Musées et autres collections publiques d'Ethnographie». Ethnologie Générale, Encyclopédie de la Pléiade, Gallimard, Paris, 1968, 481.

2. ibid., 488.

3. Για τα «Ελληνικά εθνογραφικά αντικείμενα στο Musée de l'Homme του Παρισού»: βλ. άρθρο του Δ.Σ. Λουκουτού, στα «Mélanges offerts à Octave et Melpo Mercier», Αθηνά, 1952, T.II, 27-42.

4. Rapport sur les activités de recherche du Laboratoire C.E.F., Musée National des ATP, Paris 1983, 76.

5. Βλ. Αρχαιολογία, 16, Αυγ. 1985, το άρθρο των Parodi, C. - des Portes, E., «Στην υπηρεσία του κοινού τα Εθνικά Μουσεία της Γαλλίας», 55-60.

6. Desvalées, André. Les galeries du ATP. Leçons d'une expérience muséologique, polycopie.

7. Rivière, art. cit., 486-487.

Βιβλιογραφία

CUISINIER, J. «Un centre d'ethnologie française: le musée des ATP». Sciences, 58-59, Paris, Janv. - avr. 1969, 38-43.

- «Le musée national des ATP et le Centre d'Ethnologie française». Extrait du Courier du C.N.R.S., No 4, Avr. 1972. DESVALÉES, A. Les galeries du ATP. Leçons d'une expérience muséologique, polycopie.

Rapport sur les activités de recherche du Laboratoire, C.E.F., Musée National des ATP, Paris 1983.

RIVIÈRE, G.-H., «Musées et autres collections publiques d'Ethnographie». Ethnologie Générale, Encyclopédie de la Pléiade, Gallimard, Paris, 1968, 472-489.

- «Le Musée des ATP». Museum, UNESCO, Paris, 1972, vol. XXIV, No 3-29, 181-184.